

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 12.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.12.8>

УДК 336; 655.

Г. О. Кришталь,

д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи, Міжрегіональна Академія управління персоналом

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3420-6253>

С. В. Хімич,

PhD, доцент кафедри фінансів, банківської та страхової справи, Міжрегіональна Академія управління персоналом

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-8811-8801>

РОЛЬ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ В РОЗВИТКУ КНИГОВИДАВНИЦТВА УКРАЇНИ

H. Kryshstal,

Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Finance, Banking and Insurance, Interregional Academy of Personnel Management

S. Khimich,

PhD, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, Interregional Academy of Personnel Management

THE ROLE OF FINANCIAL SUPPORT AND INNOVATIVE APPROACHES IN THE DEVELOPMENT OF UKRAINE'S PUBLISHING INDUSTRY

У статті досліджується роль фінансового забезпечення та інноваційних підходів у розвитку видавничого сектору України в умовах сучасних економічних і технологічних трансформацій. Особлива увага приділяється виявленню ключових фінансових детермінант, що визначають ефективність функціонування підприємств галузі, їхню здатність адаптуватися до ринкових змін та реалізовувати інноваційні стратегії розвитку. Авторами проаналізовано існуючі моделі ресурсного забезпечення, включно з використанням власного капіталу, залучених фінансових ресурсів, державної підтримки та диверсифікації доходів, а також оцінюють їх ефективність у контексті забезпечення фінансової стійкості та стратегічного розвитку видавництва. Визначено, що найбільш результативним є комплексний підхід, що поєднує різні джерела фінансування та інтегрує інноваційні технологічні рішення, що дозволяє підвищити конкурентоспроможність підприємств, оптимізувати виробничі процеси та адаптуватися до швидкозмінного ринкового середовища. Стаття також окреслює стратегічні пріоритети модернізації фінансово-економічних механізмів галузі, серед яких зміцнення капітальної бази, підвищення інвестиційної спроможності, диверсифікація доходів, інтеграція державних та інституційних механізмів підтримки, цифровізація та управління ризиками.

The article examines the role of financial support and innovative approaches in the development of the publishing sector in Ukraine amid contemporary economic and technological transformations. The aim of the study is to conduct a comprehensive analysis of the role of financial support and innovative strategies in fostering the growth of the Ukrainian publishing industry under modern economic and technological conditions. Particular attention is given to identifying the key financial determinants that define the efficiency of enterprise operations within the sector, their ability to adapt to market changes, and to implement innovative development strategies. The authors analyze existing models of resource provision, including the use of own capital, attracted financial

resources, state support, and revenue diversification, as well as assess their effectiveness in ensuring financial stability and strategic growth of publishing houses. It has been established that the most effective approach is a comprehensive one, combining various sources of financing and integrating innovative technological solutions, which enhances enterprise competitiveness, optimizes production processes, and enables adaptation to a rapidly changing market environment. The article also outlines strategic priorities for modernizing the financial and economic mechanisms of the sector, including strengthening the capital base, increasing investment capacity, diversifying revenues, integrating state and institutional support mechanisms, digitalization, and risk management. Systematic implementation of these strategies enables the formation of a long-term sustainable, innovation-oriented, and competitive publishing sector capable of effectively responding to internal and external market challenges. The proposed research findings have significant practical value for managers of publishing enterprises, investors, government bodies, and research institutions, as they contribute not only to the development of more effective mechanisms for financial planning and resource management but also to the formulation of strategic approaches for modernizing business models, optimizing costs and revenues, enhancing the sector's innovation potential, and integrating advanced digital technologies into production and organizational processes. They provide a foundation for informed managerial decision-making, enhance the ability of enterprises to adapt to dynamic economic conditions, and ensure the long-term competitiveness of the Ukrainian publishing sector in both domestic and international markets.

Ключові слова: фінансове забезпечення, інноваційні підходи, видавничий сектор, стратегічний розвиток, ресурсне забезпечення, цифровізація, конкурентоспроможність.

Keywords: financial support, innovative approaches, publishing sector, strategic development, resource provision, digitalization, competitiveness.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У сучасних умовах глибокої трансформації національної економіки розвиток книговидавничої галузі України набуває особливої ваги як інструмент формування інтелектуального потенціалу суспільства, зміцнення культурної ідентичності та підвищення конкурентоспроможності країни у глобальному інформаційному просторі. Динамізм технологічних змін, цифровізація комунікацій та зростання ролі знань як ключового економічного ресурсу висувають перед видавничими підприємствами нові виклики – як фінансові, так і організаційні. За цих умов ефективність функціонування книжкової індустрії дедалі більше залежить від здатності залучати достатні фінансові ресурси, оптимально їх використовувати та впроваджувати інноваційні підходи до виробничих, маркетингових і управлінських процесів.

Водночас у структурі українського ринку спостерігаються об'єктивні диспропорції, серед яких недостатня капіталізація вітчизняних видавництв, обмеженість інвестицій, нерозвиненість спеціалізованих механізмів фінансової підтримки та висока чутливість до зовнішніх шоків — від коливань собівартості до впливу воєнних факторів. Саме тому питання формування сучасної системи фінансового забезпечення, що поєднує традиційні та інноваційні інструменти, стає не лише предметом наукового аналізу, а й практичною необхідністю, здатною визначити темпи та якість розвитку галузі на найближчі роки.

Актуальність теми зумовлюється також зміною моделей споживання інформації: цифрові формати, інтерактивні сервіси, електронна комерція та нові медіаплатформи докорінно переосмислюють роль книги в суспільстві та механізми її створення. За цих умов ключовим чинником стійкості та конкурентоспроможності видавничого сектору стає синергія фінансового забезпечення та інноваційних практик, що формують нову архітектуру розвитку галузі.

Таким чином, дослідження ролі фінансового забезпечення й інноваційних підходів у розвитку книговидавництва України є своєчасним, теоретично значущим та практично орієнтованим, оскільки дає змогу визначити стратегічні пріоритети модернізації галузі та забезпечити її інтеграцію у європейський та глобальний культурно-економічний простір.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання функціонування та трансформації видавничої діяльності в Україні вже тривалий час перебуває у центрі уваги наукової спільноти. Значний внесок у формування теоретичних і методологічних засад цієї проблематики зробили такі дослідники, як Т. Єжижанська [1], В. Ситник [2; 6], Н. Вовк [3], А. Кваско [4], О. Сухорукова [4], О. Шайда [5], С. Шайда [5] та інші. У їхніх працях систематизовано тенденції розвитку книжкового ринку, висвітлено особливості функціонування видавничих підприємств у мінливому економічному середовищі, окреслено спектр фінансових, організаційних та технологічних викликів, які істотно впливають на конкурентоспроможність галузі. Дослідники наголошують на необхідності адаптації видавництва до умов цифрової економіки, підвищення ефективності використання ресурсів та формування нових моделей управління, орієнтованих на стійкий розвиток і розширення ринкових можливостей.

Об'єктивне уявлення про сучасний стан української видавничої індустрії формується також на основі аналітичних матеріалів Українського інституту книги [7; 8] та даних Книжкової палати України [9; 10]. У цих звітах представлено широкий спектр емпіричної інформації: від статистики випуску книжкової продукції та динаміки тиражів до змін у жанрово-тематичній структурі та показників читання в країні. Наведені дані не лише відображають поточні тенденції функціонування ринку, а й виступають важливим індикатором його фінансової спроможності, технологічного поступу та здатності до відновлення в умовах економічної турбулентності. На основі цих матеріалів стає можливим визначити стратегічні пріоритети розвитку видавничої галузі, оцінити ефективність чинних механізмів

державної підтримки та окреслити напрями удосконалення фінансового забезпечення для забезпечення її довгострокової стійкості.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є комплексне дослідження ролі фінансового забезпечення та інноваційних підходів у розвитку книговидавничої галузі України в умовах сучасних економічних і технологічних трансформацій. У межах цієї мети передбачається: виявити ключові фінансові детермінанти функціонування видавничого сектору; оцінити ефективність існуючих моделей та інструментів ресурсного забезпечення; окреслити стратегічні пріоритети та напрями модернізації фінансово-економічних механізмів розвитку галузі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Функціонування та розвиток видавничої галузі в Україні визначається комплексом фінансових детермінант, які формують економічну спроможність підприємств забезпечувати стійкий розвиток, оперативно реагувати на ринкові зміни та ефективно використовувати наявні ресурси. У сучасних умовах цифровізації, глобалізації та економічної турбулентності, фінансові детермінанти стають не лише індикаторами поточної стабільності видавництва, а й критеріями прогнозування їхньої конкурентоспроможності. Системне дослідження цих чинників дозволяє не тільки визначити фундаментальні передумови для розвитку галузі, а й виявити потенційні ризики та області, де необхідне впровадження інноваційних стратегій управління фінансами.

В таблиці 1 запропонована структурована характеристика основних фінансових детермінант, які визначають ефективність функціонування видавничих підприємств в умовах сучасного українського ринку. Таблиця демонструє сутність кожного чинника, його вплив на діяльність видавництва та практичне значення для прийняття управлінських рішень.

Таблиця 1. Основні фінансові детермінанти функціонування та розвитку видавничого сектору України

Фінансовий детермінант	Сутність та характеристика	Вплив на функціонування видавництва	Практичне значення
Доступність та структура фінансових ресурсів	Рівень забезпеченості підприємства власним та залученим капіталом; наявність кредитів, інвестицій, грантів	Визначає інвестиційну спроможність, можливості модернізації виробництва та розширення асортименту	Планування капіталовкладень, залучення інвесторів, управління ліквідністю
Собівартісна структура та динаміка витрат	Вартість матеріалів, поліграфічних послуг, логістики, маркетингу та адміністративних витрат	Впливає на маржинальність продукції та ціноутворення	Оптимізація витрат, контроль рентабельності, прийняття рішень щодо тиражів
Диверсифікація джерел доходів	Розширення потоків доходів за рахунок електронних видань, підписки, партнерських програм, ліцензій	Знижує залежність від внутрішнього попиту, підвищує фінансову стабільність	Розробка нових бізнес-моделей та додаткових продуктів
Доступ до державних та інституційних механізмів підтримки	Гранти, компенсації витрат, закупівлі для бібліотек та культурних програм	Підвищує фінансову спроможність і дозволяє реалізовувати масштабні проекти	Планування участі в державних програмах, ефективне використання підтримки
Платоспроможний попит та ринкова кон'юнктура	Рівень доходів населення, структури споживчого попиту, популярність форматів книги	Визначає обсяг реалізації та прибутковість	Маркетингове планування, коригування асортименту та тиражів
Інноваційність бізнес-моделі та цифрова трансформація	Використання сучасних редакційно-видавничих платформ, автоматизації, систем аналітики	Підвищує швидкість виробничого циклу, оптимізує витрати, відкриває нові ринки	Інвестиції у цифрові технології, підвищення конкурентоспроможності
Валютні ризики та зовнішньоекономічні чинники	Коливання курсу, імпорту обладнання та матеріалів, зовнішні інвестиції	Може істотно впливати на фінансові результати та витрати	Управління ризиками, планування закупівель та фінансових потоків

Джерело: сформовано на основі [1, 2, 3, 9, 10]

Аналіз ключових фінансових детермінант показує, що ефективне функціонування видавничого сектору України залежить від комплексної взаємодії ресурсної забезпеченості, структури витрат, диверсифікації доходів, доступу до державної підтримки, рівня платоспроможного попиту, інноваційності бізнес-моделі та впливу зовнішніх економічних факторів. Системне врахування цих чинників дозволяє не лише забезпечити фінансову стійкість підприємств, а й формує основу для стратегічного планування, модернізації виробничих процесів і підвищення конкурентоспроможності галузі в умовах сучасного ринку [3].

Ефективність функціонування видавничих підприємств залежить не лише від наявності ресурсів, а й від здатності обирати оптимальні моделі їх залучення, управляти витратами, розширювати джерела доходів та інтегрувати нові технологічні рішення. У цих умовах актуальним стає системний аналіз існуючих моделей і інструментів ресурсного забезпечення, що дозволяє оцінити їх ефективність та виявити напрямки модернізації фінансової політики галузі. Такий підхід сприяє формуванню стратегічних рішень, які забезпечують конкурентоспроможність видавництва і їхню здатність реагувати на швидкі зміни ринку.

Розглянемо систематизовану оцінку основних моделей та інструментів ресурсного забезпечення видавничого сектору України, що відображає їхні переваги, обмеження та практичну ефективність (табл. 2).

Таблиця 2. Оцінка ефективності існуючих моделей та інструментів ресурсного забезпечення видавничого сектору України

Модель / інструмент ресурсного забезпечення	Сутність	Оцінка ефективності
Власний капітал та накопичення прибутку	Фінансування діяльності за рахунок власних коштів підприємства	Ефективна для підтримки поточної діяльності, але недостатня для стратегічного розвитку
Залучені фінансові ресурси (кредити, інвестиції, гранти)	Залучення зовнішніх коштів для інвестицій та модернізації	Забезпечує стратегічне фінансування, ефективність залежить від планування ризиків та фінансової грамотності
Державні та інституційні механізми підтримки	Гранти, компенсації, закупівлі для бібліотек та культурних програм	Ефективні для соціокультурних проєктів, не забезпечують повноцінну фінансову незалежність
Диверсифікація доходів	Використання електронних форматів, підписних моделей, партнерських програм, ліцензій	Висока ефективність у підвищенні стійкості та розширенні ринкових можливостей
Інноваційність бізнес-моделі та цифрова трансформація	Використання сучасних платформ, автоматизації, систем аналітики	Ключовий фактор довгострокової конкурентоспроможності та модернізації галузі

Джерело: сформовано на основі [4, 5, 8]

Аналіз існуючих моделей та інструментів ресурсного забезпечення видавничого сектору України демонструє, що жодна окрема модель не забезпечує повної фінансової стійкості та стратегічного розвитку підприємств. Висока ефективність досягається лише при поєднанні власного капіталу, залучених ресурсів, державної підтримки, диверсифікації доходів

та інтеграції інноваційних підходів. Такий комплексний підхід дозволяє не лише підтримувати поточну діяльність видавництва, а й забезпечує основу для модернізації бізнес-моделей, підвищення конкурентоспроможності та адаптації до швидкозмінного ринкового середовища.

Сучасний етап розвитку українського видавничого сектору вимагає комплексного переосмислення фінансово-економічних механізмів, які забезпечують функціонування галузі та її адаптацію до динамічних економічних і технологічних змін. Стратегічні пріоритети в цьому контексті формуються на основі потреб підвищення фінансової стійкості, розширення інноваційного потенціалу та створення умов для довгострокового розвитку [6].

Першим і ключовим пріоритетом є зміцнення капітальної бази та підвищення інвестиційної спроможності видавничих підприємств. Це передбачає як більш ефективне використання власного капіталу, так і створення умов для залучення зовнішніх інвестицій, включно з кредитами, грантами та спеціалізованими інвестиційними програмами. Такий підхід дозволяє підприємствам модернізувати виробничі потужності, впроваджувати сучасні технології та розширювати асортимент продукції, забезпечуючи стратегічну автономію та конкурентоспроможність.

Другим пріоритетом виступає диверсифікація джерел доходів і оптимізація витрат. В умовах стрімкого розвитку цифрових технологій та зміни споживчих уподобань видавництва мають інтегрувати нові формати — електронні книги, аудіовидання, інтерактивні продукти, підписні моделі та партнерські проєкти. Разом із цим необхідним є впровадження сучасних систем управління витратами та фінансового планування, що дозволяє забезпечити ефективну організацію виробничих процесів і оптимізацію операційних витрат [7].

Третім пріоритетом є інтеграція державних та інституційних механізмів підтримки. Своєчасне та прозоре використання державних грантів, субсидій і програм закупівель для бібліотек та освітніх установ може значно посилити

фінансову спроможність видавництв. Водночас важливо оптимізувати процедури адміністрування таких програм і створити стимули для залучення приватних інвесторів, що дозволить зробити підтримку більш доступною та цільовою.

Четвертим стратегічним напрямом є підвищення інноваційності та цифрова трансформація. Видавництва повинні впроваджувати сучасні редакційно-видавничі платформи, автоматизовані системи управління контентом та аналітичні інструменти для прогнозування попиту. Це сприяє підвищенню швидкості виробничих циклів, оптимізації витрат та виходу на нові ринки, одночасно формуючи інноваційну культуру та підвищуючи загальну конкурентоспроможність галузі [8; 9].

П'ятим пріоритетом є управління ризиками та адаптація до зовнішніх економічних факторів. В умовах коливань валютного курсу, інфляційних процесів та змін у міжнародній економічній кон'юктурі видавництва потребують стратегічного планування та використання фінансових інструментів для хеджування ризиків. Це дозволяє мінімізувати вплив зовнішніх чинників на витрати та доходи, забезпечуючи стабільність фінансових потоків [10].

Системне впровадження зазначених стратегічних пріоритетів створює умови для довгострокової стабільності та розвитку видавничої галузі, сприяє підвищенню її фінансової стійкості, інтеграції інноваційних технологій, оптимізації структури доходів та витрат, а також зміцненню позицій на внутрішньому та міжнародному ринках. Такий комплексний підхід забезпечує формування конкурентоспроможної, адаптивної та стратегічно орієнтованої галузі, здатної ефективно реагувати на сучасні виклики та зберігати стійкість у довгостроковій перспективі.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.
Проведене дослідження ролі фінансового забезпечення та інноваційних підходів у розвитку видавничого сектору України дозволяє зробити низку важливих науково-практичних узагальнень. Функціонування та стійкість

видавничих підприємств визначається не окремими чинниками, а комплексною взаємодією фінансових детермінант, які забезпечують економічну спроможність підприємств реагувати на ринкові зміни, ефективно використовувати наявні ресурси та реалізовувати інноваційні стратегії розвитку. В умовах сучасної економічної турбулентності та цифровізації фінансові ресурси виступають не лише показниками поточної стабільності, а й критеріями прогнозування довгострокової конкурентоспроможності видавництва.

Аналіз існуючих моделей та інструментів ресурсного забезпечення засвідчив, що жодна окрема стратегія не здатна забезпечити повну фінансову незалежність та довгострокову стабільність підприємств. Найбільш ефективним виявляється комплексний підхід, що поєднує власний капітал, залучені ресурси, державну підтримку, диверсифікацію джерел доходів та інтеграцію інноваційних технологій. Така синергія дозволяє не лише підтримувати поточну діяльність, а й створює передумови для модернізації бізнес-моделей, оптимізації виробничих процесів та адаптації до швидкозмінного ринкового середовища.

Виявлені стратегічні пріоритети, зокрема зміцнення капітальної бази, підвищення інвестиційної спроможності, диверсифікація доходів, інтеграція державних і інституційних механізмів підтримки, цифровізація та управління ризиками, формують основу для комплексної модернізації фінансово-економічних механізмів галузі. Реалізація цих пріоритетів забезпечує довгострокову фінансову стійкість видавництв, підвищує їхню конкурентоспроможність на внутрішньому та міжнародному ринках і створює сприятливі умови для інтеграції інноваційних технологій та сучасних управлінських практик.

Таким чином, системне врахування фінансових детермінант і комплексне застосування ресурсних моделей дозволяє сформулювати стратегії розвитку, які не лише забезпечують підтримку поточної діяльності, а й відкривають перспективи для сталого зростання, адаптації до нових

ринкових умов та підвищення інноваційного потенціалу галузі. Це створює фундамент для формування конкурентоспроможного, адаптивного і стратегічно орієнтованого видавничого сектору, здатного ефективно реагувати на сучасні виклики і зберігати стабільність у довгостроковій перспективі.

Література

1. Єжижанська Т. С. Книжкові видавництва України в умовах перманентної кризи. Вісник Книжкової палати. 2023. № 6. С. 29-35.
2. Ситник В. Продаж книг та аудіокниг в Україні. Інтегровані комунікації. 2023. № 1 (15). С. 121-127. DOI: <https://doi.org/10.28925/2524-2644.2023.15163> (дата звернення: 24.10.2025).
3. Вовк Н. Інструменти популяризації видавничого ринку в Україні: вплив пандемії та воєнних дій. Інформація та соціум. 2023. Листопад. С. 78-80.
4. Кваско А., Сухорукова О. Стан та тенденції розвитку видавничо-поліграфічної галузі України. Економіка та суспільство. 2023. № 51.
5. Шайда О., Шайда С. Експортні перспективи видавничої галузі України в умовах війни. Collection of Scientific Papers «SCIENTIA». Kraków, Poland, 12 May 2023. С. 38-39. URL: <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/957> (дата звернення: 01.11.2025).
6. Ситник В. О. Стратегії доступу до контенту у українських цифрових книгарнях. Обрії друкарства. 2023. № 2 (14). С. 243-254. DOI: [https://doi.org/10.20535/2522-1078.2023.2\(14\).2954077](https://doi.org/10.20535/2522-1078.2023.2(14).2954077) (дата звернення: 01.11.2025).
7. Ukrainian Book Institute, Livres Canada Books. The Ukrainian Book Market: Prospects and Opportunities. Ottawa, 2021. URL: <https://ubi.org.ua/uk/activity/doslidzhennya/doslidzhennya-2021> (дата звернення: 01.11.2025).

8. Війна і книжки: Український інститут книги презентував дослідження впливу повномасштабного вторгнення на читання українців. URL: <https://ubi.org.ua/uk/news/kategoriya-2/viyna-i-knizhki-ukra-nskiy-institut-kni-gi-prezentuvav-doslidzhennya-vplivu-povnomasshtabnogo-vtorgnennya-na-chitannya-ukra-nci> (дата звернення: 01.11.2025).

9. За рік кількість виданих в Україні книжок зменшилася вдвічі – Книжкова палата. URL: <https://chytomo.com/za-rik-kilkist-vydanykh-v-ukraini-knyzhok-zmenshyasia-vdvichi-knyzhkova-palata/> (дата звернення: 01.11.2025).

10. Книжкова палата України. URL: www.ukrbook.net (дата звернення: 01.11.2025).

References

1. Yezhyzhanska, T.S. (2023), “Book publishing in Ukraine under permanent crisis”, Bulletin of the Book Chamber, vol. 6, pp. 29-35.

2. Sytnyk, V. (2023), “Sales of e-books and audiobooks in Ukraine”, Integrated Communications, vol. 1(15), pp. 121-127. <https://doi.org/10.28925/2524-2644.2023.15163>.

3. Vovk, N.S. (2023), “Tools for popularizing the publishing market in Ukraine: The impact of the pandemic and war actions”, Information and Society, pp. 78-80.

4. Kvasko, A. and Sukhorukova, O. (2023), “The state and trends of the publishing and printing industry development in Ukraine”, Economy and Society, vol. 51.

5. Shayda, O. and Shayda, S. (2023), “Export prospects of the Ukrainian publishing industry under war conditions”, Collection of Scientific Papers «SCIENTIA», pp. 38-39, available at: <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/957> (Accessed 01 Nov. 2025).

6. Sytnyk, V.O. (2023), “Strategies for accessing content in Ukrainian digital bookstores”, Horizons of Printing, vol. 2(14), pp. 243-254. [https://doi.org/10.20535/2522-1078.2023.2\(14\).2954077](https://doi.org/10.20535/2522-1078.2023.2(14).2954077).

7. Ukrainian Book Institute & Livres Canada Books (2021), “The Ukrainian book market: Prospects and opportunities”, Ottawa, Canada, available at: <https://ubi.org.ua/uk/activity/doslidzhennya/doslidzhennya-2021> (Accessed 01 Nov. 2025).

8. Ukrainian Book Institute (2023), “War and books: The Ukrainian Book Institute presented a study on the impact of the full-scale invasion on the reading habits of Ukrainians”, available at: <https://ubi.org.ua/uk/news/kategoriya-2/viyna-i-knizhki-ukra-nskiy-institut-knigi-prezentuvav-doslidzhennya-vplivu-povnomasshtabnogo-vtorgnennya-na-chitannya-ukra-nci> (Accessed 01 Nov. 2025).

9. Book Chamber (2023), “Over the year, the number of books published in Ukraine has halved”, Book Chamber, available at: <https://chytomo.com/za-rik-kilkist-vydanykh-v-ukraini-knyzhok-zmenshyasia-vdvichi-knyzhkova-palata/> (Accessed 01 Nov. 2025).

10. Book Chamber of Ukraine (2023), available at: <http://www.ukrbook.net> (Accessed 01 Nov. 2025).

Стаття надійшла до редакції 17.11.2025 р.